

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 25 maart 2018 door mevrouw A, hierna te noemen klaagster, ingediende klacht tegen mevrouw B MSc, hierna te noemen verweerster, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen, en ingeschreven in het NIP-register psycholoog NIP.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift d.d. 25 maart 2018;
- de brief van de secretaris van het College van 4 april 2018 waarin wordt verzocht om toezending van het rapport waarop de klacht betrekking heeft;
- de brief van klaagster van 4 april 2018 waarbij het rapport is toegestuurd;
- het verweerschrift d.d. 25 april 2018.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 19 september 2018, waarbij klaagster en verweerster aanwezig waren. Verweerster werd bijgestaan door mr. M.M.M. Heesmans. Deze zaak is tegelijkertijd behandeld met de klacht die klaagster heeft ingediend tegen mevrouw drs. C met rolnummer 18/17 nu in deze zaken sprake is van hetzelfde feitencomplex. In beide zaken zal een aparte beslissing worden gegeven.

II De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan:

- a. Verweerster, GZ-psycholoog, is samen met mevrouw drs. C, verweerster in de zaak 18/17, werkzaam bij de praktijk voor kinder- en jeugdpsychologie D te E (hierna te noemen de praktijk).
- b. Klaagster heeft samen met haar ex-echtgenoot een dochter, F, geboren in 2009 (hierna te noemen de dochter). De dochter ondervindt op school problemen en lijkt de lesstof onvoldoende tot zich te nemen. Daardoor heeft zij een leerachterstand. Ook heeft zij moeite met de drukke omgeving op school. De dochter is daarom met een tijdelijke beschikking overgeplaatst van het regulier onderwijs naar REC-3 onderwijs.
- c. Op 9 en 16 januari 2018 heeft de dochter op verwijzing van de aan haar school verbonden jeugdprofessional G een psychodiagnostisch onderzoek ondergaan bij de praktijk dat is uitgevoerd door verweerster en C voornoemd. De gemeente is de opdrachtgever van dit onderzoek.

Binnen het onderzoek is breed diagnostisch onderzoek ingezet om meer zicht te krijgen op het functioneren van de dochter. De dochter is onderzocht met behulp van de WISC-III-NL (cognitieve capaciteiten), Beery VMI (visueel-motorische integratie) Bourdon-Vos test (aandacht en concentratie), 15 Woordentest (auditief woordgeheugen), WCST (cognitieve flexibiliteit), Tower test (ruimtelijk inzicht, leren van regels, onderdrukken impulsieve reacties), Figuur van Rey (visueel-ruimtelijke vaardigheden), Columbusplaten (projectieve test), Boomtekening, Menstekening, Vrije tekening en Spelobservatie.

Voorts hebben de ouders vragenlijsten ingevuld: CBCL (screeningslijst), BRIEF-vragenlijst (executieve functies), VISK (vragenlijst ter inventarisatie van sociaal gedrag bij kinderen).

- d. Op 30 januari 2018 heeft het eerste uitslag-/adviesgesprek met klaagster, vader en de jeugdprofessional plaatsgevonden. Toen is aan verweerster en haar collega gebleken dat klaagster niet achter het onderzoek van de dochter stond. Klaagster was het met de

bevindingen en de uitslag van het onderzoek betreffende de dochter niet eens. Zij is weggelopen uit dit gesprek.

- e. Daarom hebben verweerster en C op 12 februari 2018 nogmaals een gesprek over de dochter gevoerd met alleen klaagster en de jeugdprofessional. Ook dit gesprek is moeizaam verlopen.
- f. Verweerster en haar collega hadden tot op dat moment nog geen rapportage opgesteld. Zij zijn gewend om eerst de bevindingen en de uitslag van de onderzoeken met betrokkenen te bespreken en vervolgens een rapport op te stellen.
- g. In februari 2018 hebben verweerster en C aan de hand van hun bevindingen het rapport opgesteld over de dochter.

In de rapportage is de volgende diagnose volgens de DSM-5 opgenomen:

“299.00 Autisme spectrumstoornis met bijkomende verstandelijke beperking

Niveau 1: vereist ondersteuning

F heeft moeite met het initiëren van sociale interacties en afstemmen op de ander. Ze is onvoldoende in staat om een over-en-weergesprek met anderen te voeren. Ook is de integratie van zowel verbale als non-verbale communicatie onvoldoende. Voor F is het lastig relaties te onderhouden en te begrijpen. F is sterk gevoelig voor prikkels en heeft moeite deze op een adequate wijze te structureren en ordenen. Daarbij komt dat ze sterk vasthoudt aan eigen routines en kaders en moeite heeft de kaders van de ander te volgen.

315.4 Coördinatieontwikkelingsstoornis

318.0 Verstandelijke beperking

Mild: Taalvaardigheden en schoolse vaardigheden ontwikkelen zich langzaam. F heeft ondersteuning nodig om aan leeftijd en gerelateerde verwachtingen te kunnen voldoen. Concrete aanpak van problemen en oplossingen nodig. Op sociaal gebied loopt F achter ten opzichte van leeftijdgenoten. Ze heeft moeite met het waarnemen van signalen en communiceert op een lager niveau dan van haar leeftijd verwacht mag worden. Er is sprake van problemen in het reguleren van emoties en gedrag waardoor ze niet op leeftijdsadequate wijze reageert op problemen. Verder is F nog niet zo zelfstandig, ze kan zich niet goed alleen vermaken en kiest vaak voor activiteiten die niet meer passend zijn voor haar leeftijdsniveau.”

- h. Klaagster heeft op 5 maart 2018 het onderzoeksverslag ontvangen. Zij heeft geen toestemming gegeven dit rapport naar de opdrachtgever te sturen.

III Het standpunt van klaagster en de klacht

De klacht houdt in, zakelijk weergegeven, dat verweerster in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen:

1. Zij heeft klaagster het onderzoeksverslag niet in concept doen toekomen;
2. Zij heeft samen met C de diagnose ASS bij de dochter gesteld zonder met specifieke kenmerken daarvan te komen;
3. Zij heeft klaagster op een nare manier te woord gestaan en gezegd dat er geen sprake is van HSP en dat de hoogte van het IQ al vaststaat bij de geboorte. Bovendien heeft zij ten onrechte een IQ-totaalscore betreffende de dochter genoemd;
4. Verweerster heeft geen rekening gehouden met hetgeen de dochter al heeft meegemaakt in haar leven zoals de scheiding van haar ouders, een verhuizing en een wisseling van school;
5. Zij heeft geen adviezen gegeven die klaagster door kon geven op de school van de dochter.

Klaagster stelt hiertoe dat zij - na hierover veel gelezen te hebben - van mening is dat haar dochter HSP/AD(H)D heeft. Dat zegt ook de school van de dochter. Verweerster heeft een onjuist stempeltje aan haar kind gegeven. Het kan niet zo zijn dat de dochter vier jaar geleden nog een IQ van 92 had en nu nog maar een IQ van 65. Daarnaast klopt de diagnose ASS niet. Het is echter niet deze diagnose die klaagster het meest dwars zit maar het feit dat verweerster een hooghartige en niet-doordringbare houding jegens klaagster heeft aangenomen. Volgens klaagster zijn er - in relatie tot haar - bizarre woorden gebruikt door verweerster.

IV Het standpunt van verweerster

Verweerster heeft de klacht gemotiveerd betwist. Zij heeft onder meer aangevoerd dat zij, anders dan klaagster stelt, geen lid is van of werkzaam is bij de Raad voor de Kinderbescherming. Verweerster schrok toen achteraf in een gesprek bleek dat klaagster niet achter het onderzoek stond. De les die zij hiervan heeft geleerd is dat zij voortaan beter moet onderzoeken wat de bedoeling is van zo'n onderzoek en of betrokkenen er mee in kunnen stemmen. Verweerster heeft verder verklaard dat de emoties in de gesprekken met klaagster hoog zijn opgelopen en dat zij zich professioneel en persoonlijk aangevallen voelde door haar. Verweerster wilde op die momenten de rust bij zichzelf bewaren. Het kan zijn dat dit hooghartig is overgekomen bij klaagster. Verweerster vindt het ten slotte jammer dat het zo is gelopen. Zij heeft regelmatig met het team binnen de praktijk overlegd omdat de contacten met klaagster zo moeilijk verliepen.

Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal op het verweer in het onderstaande nader worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

V.1. Wat betreft klachtonderdeel 1, inhoudende dat verweerster aan klaagster geen concept-onderzoeksverslag heeft doen toekomen, geldt het volgende.

Het door verweerster (en haar collega) opgestelde verslag kan worden gekwalificeerd als rapportage nu hierin tot de dochter herleidbare bevindingen, beoordelingen en adviezen staan die schriftelijk zijn uitgebracht (artikel 1.16 van de code). Aangezien de gemeente de opdrachtgever was van de rapportage betreft het hier rapportage in opdracht van een derde (partij).

In de Beroepscode is in artikel 89 en 91 opgenomen dat in dergelijke gevallen de psycholoog vooraf gerichte toestemming aan de cliënt vraagt voor rapportage aan derden en dat de cliënt daartoe de gelegenheid krijgt tot inzage in het rapport vóórdat dit aan de derde wordt uitgebracht. Dat is hier gebeurd. Verweerster heeft de rapportage eerst aan klaagster gestuurd die de rapportage op 5 maart 2018 heeft ontvangen. Vervolgens heeft klaagster nadat zij kennis had genomen van het rapport gebruik gemaakt van het haar ingevolge artikel 94 toekomstige blokkeringsrecht. De rapportage is vervolgens niet aan de school gestuurd. Daarmee heeft verweerster aan de eisen die in de Beroepscode worden gesteld aan rapportage aan derden voldaan. Of hier al dan niet sprake was van een concept-onderzoeksverslag is dus niet relevant.

Klachtonderdeel 1 is daarom niet gegrond.

V.2. Klachtonderdeel 2 (dat verweerster de diagnose ASS heeft gesteld zonder met specifieke kenmerken daarvan te komen) is evenmin gegrond.

Volgens vaste jurisprudentie bestaat tuchtrechtelijke toetsing van een conclusie die is opgenomen in rapportage uit de vraag of de psycholoog in redelijkheid tot die conclusie is kunnen komen. Hierbij wordt rekening gehouden met hetgeen ten tijde van het klachtwaardig handelen in de beroepsgroep als norm of standaard was aanvaard.

Naar het oordeel van het College is verweerster op grond van de door haar en C gedane bevindingen en observaties op grond van breed uitgevoerd onderzoek als redelijk handelend beroepsbeoefenaar tot de conclusie ASS kunnen komen. Ten tijde van het klachtwaardig handelen was de DSM-5 als standaard binnen de beroepsgroep aanvaard. In het rapport worden voldoende observaties en bevindingen genoemd die de diagnose ASS rechtvaardigen op grond van de criteria genoemd in de DSM-5.

Dat de criteria aan de hand waarvan de diagnose ASS werd gesteld (deels) overlappen met de criteria voor de diagnose ADHD maakt dit niet anders. De diagnose ADHD kan immers alleen worden gesteld indien andere psychiatrische diagnoses (zoals ASS) zijn uitgesloten.

Het rapport is dan ook – anders dan klaagster stelt - intern voldoende consistent. Immers duidelijk is op welke gronden de conclusies in het rapport steunen.

Klachtonderdeel 2 is dus niet gegrond.

V.3. Wat betreft klachtonderdeel 3 heeft klaagster zich op het standpunt gesteld dat verweerster haar op een nare en bizarre wijze te woord heeft gestaan betreffende de HSP en het IQ van de dochter dat volgens verweerster bovendien al vanaf de geboorte vast zou staan.

Verweerster heeft aangevoerd dat de gesprekken in haar beleving anders zijn verlopen. Zij heeft de rust willen bewaren hetgeen mogelijk bij klaagster hooghartig kan zijn overgekomen.

Onder deze omstandigheden kan het College niet vaststellen of verweerster klaagster zonder respect heeft bejegend, omdat aan het woord van de één niet meer geloof kan worden gehecht dan aan het woord van de ander. In gevallen als deze is het vaste tuchtrechtspraak dat het verwijt van klaagster niet gegrond kan worden bevonden. Dit oordeel berust niet op het uitgangspunt dat het woord van klaagster minder geloof verdient dan dat van verweerster, doch op de omstandigheid dat voor het oordeel of een bepaalde verweten gedraging van de aangeklaagde tuchtrechtelijk verwijtbaar is, eerst moet worden vastgesteld welke feiten daaraan ten grondslag gelegd kunnen worden. Dit klachtonderdeel is derhalve ongegrond.

V.4. Wat betreft klachtonderdeel 4 (dat verweerster geen rekening zou hebben gehouden met de onrust die de dochter al heeft meegemaakt in haar leven) is het College van oordeel dat uit de rapportage blijkt dat dit wel het geval is. Immers in de rapportage komt uitgebreid naar voren dat de dochter meerdere keren van school is gewisseld en dat er veel strijd is tussen de ouders. Klachtonderdeel 4 is dan ook niet gegrond.

V.5. Ten slotte is het verwijt dat verweerster geen adviezen heeft gegeven die klaagster kon doorgeven aan de school van de dochter niet gegrond (klachtonderdeel 5). Verweerster heeft verklaard dat het voor haar in dit geval niet mogelijk was te adviseren nu klaagster de rapportage had geblokkeerd en klaagster inmiddels geen vertrouwen meer had in haar professionele handelen en de kwaliteit van de praktijk.

Daarnaast wordt er in de vraagstelling van het onderzoek zoals dat wordt weergegeven op pagina 2 van de rapportage niet om adviezen voor de school gevraagd. Klachtonderdeel 5 is dus evenmin gegrond.

Alles overziende komt het College tot de slotsom dat de klacht in zijn geheel ongegrond is.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht ongegrond.

Aldus gewezen op 19 september 2018

door:

mr. J.P. Fokker, voorzitter,
mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
drs. I.A.M. Boonekamp,
prof. dr. P.T. Cohen-Kettenis,
drs. A.C. van der Horst, mmc,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

J.P. Fokker